

آیین نامه و مقررات آموزشی

دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته

مدیریت تحصیلات تکمیلی

دانشگاه شیراز

تیرماه ۹۵

« آیین نامه و مقررات آموزشی دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته »

مصوبه‌ی نهایی جلسه‌ی ۸۶۶ مورخ ۱۳۹۴/۷/۴

شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

و شورای دانشگاه شیراز مورخ ۹۵/۴/۲۳

فصل اول: مقدمه

سرعت پر شتاب علم و فناوری و ظهور پیشرفت‌های عظیم علمی در هزاره‌ی سوم، کشورهای جهان را در شرایطی قرار داده است که ایجاد تحول راهبردی در برنامه‌های توسعه امری حیاتی و گامی اساسی در جهت توسعه‌ی همه جانبه‌ی آنهاست. بر این مبنا آموزش عالی و تمامی کارگزاران نظام علمی کشور و به طور کلی نهادهای مولد اندیشه، با الهام از برنامه‌های توسعه و اهداف بلند سند چشم‌انداز ۲۰ ساله‌ی جمهوری اسلامی ایران، نقش کلیدی در تبیین و تحقق این تحول راهبردی خواهند داشت. متولیان و برنامه‌ریزان حوزه‌ی آموزش عالی کشور نیز همسو و هماهنگ با نهضت تحول‌خواهی کشور و بهره‌مندی از فرصت‌های پیش آمده، در جهت ارتقای کیفیت، لزوم بازنگری آیین‌نامه‌ها، ضوابط و مقررات آموزشی را در صدر اولویت‌های کاری خود قرار داده‌اند. برای نیل به این مقصود آیین‌نامه‌ی دوره‌های کارشناسی ارشد تدوین شده است.

ماده‌ی ۱: هدف

- ۱- هدف از ایجاد دوره‌ی کارشناسی ارشد، گسترش دانش و تربیت متخصصان و پژوهشگرانی است که با فراگیری آموزش‌های لازم و آشنایی با روش‌های پژوهش علمی، مهارت کافی را برای آموزش، پژوهش و خدمات پیدا می‌کنند.
- ۲- هدف از تدوین این آیین‌نامه تعیین چهارچوب قانونی برای اجرای صحیح دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته در تمامی زیرنظام‌های آموزش عالی است.

ماده‌ی ۲: تعاریف

- ۱- وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
- ۲- مؤسسه: هر یک از دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیردولتی) است که دارای مجوز تأسیس از وزارت هستند.
- ۳- دانشگاه: دانشگاه شیراز
- ۴- آموزش رایگان: تسهیلاتی قانونی که به موجب آن دانشجویان می‌توانند بدون پرداخت شهریه و صرفاً با سپردن تعهد خدمت تحصیل کنند.
- ۵- دانشجو: فردی که در یکی از رشته‌های دوره‌ی تحصیلی کارشناسی ارشد ناپیوسته و برابر ضوابط، پذیرفته شده، ثبت نام کرده و مشغول به تحصیل است.
- ۶- دانش‌آموخته: فردی که یکی از دوره‌های تحصیلی را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوطه را دریافت کرده است.

^۱ در این آیین‌نامه مصوبات دانشگاه با علامت (◀) مشخص شده است.

- ۷- **مرخصی تحصیلی:** مدت زمان مشخصی که دانشجو، برابر ضوابط معین، به طور موقت به تحصیل اشتغال ندارد.
- ۸- **انصراف تحصیلی:** فرآیندی که در آن دانشجو به طور خودخواسته یا به دلیل عدم ثبت نام نیمسال از ادامه‌ی تحصیل خودداری کند.
- ۹- **حضوری:** شیوه‌ای از آموزش است که دانشجو در آن تمام تحصیل خود را به صورت چهره به چهره و تمام وقت به انجام می‌رساند.
- ۱۰- **غیرحضوری:** شیوه‌ای از آموزش است که حضور فیزیکی دانشجو، در تمام طول تحصیل الزامی نیست.
- ۱۱- **نیمه حضوری:** شیوه‌ای از آموزش است که بخشی از آن به صورت حضوری و بخشی از آن به صورت غیرحضوری انجام می‌شود.
- ۱۲- **استاد راهنما:** یکی از اعضای هیأت علمی دارای مدرک دکتری است که مسؤلیت راهنمایی دانشجو را در انجام پروژه/پایان‌نامه به عهده دارد و از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه (یا خارج از دانشگاه) انتخاب می‌شود.
- ۱۳- **استاد مشاور:** یکی از اعضای هیأت علمی است که مسؤلیت مشاوره‌ی دانشجو را در انجام پروژه/پایان‌نامه به عهده دارد و از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه و یا متخصصان خارج از دانشگاه انتخاب می‌شود.
- ۱۴- **مدرس:** فردی که به آموزش و مهارت آموزی در یک مؤسسه به صورت تمام وقت، نیمه وقت یا پاره وقت اشتغال دارد.
- ۱۵- **برنامه‌ی درسی:** مجموعه‌ی به هم پیوسته‌ای از درس‌ها و فعالیت‌های هر رشته‌ی تحصیلی است که اهداف مشخصی را دنبال می‌کند.
- ۱۶- **واحد درسی:** میزان مفاهیم یا مهارت‌هایی که برای فراگیری دانشجو در طول یک نیمسال تحصیلی یا زمان معادل آن در نظر گرفته می‌شود. هر واحد درسی نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی با عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی با کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره‌ی تابستانی و طبق برنامه‌ی درسی مصوب اجرا می‌شود.
- ۱۷- **بخش (گروه) آموزشی:** بنیادی‌ترین واحد علمی دانشگاه متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی است که دارای تخصص مشترک در یک رشته‌ی علمی هستند.
- ۱۸- **درس جبرانی:** درسی است که به تشخیص بخش (گروه)، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، ضروری است.
- ۱۹- **رشته‌ی تحصیلی:** یک برنامه‌ی آموزشی است که با محتوا و روش شناسی خاص، در قالب برنامه‌ی درسی اجرا می‌شود.
- ۲۰- **دوره‌ی کارشناسی ارشد:** یک دوره‌ی تحصیلی که پس از دوره‌ی کارشناسی آغاز می‌شود و شامل ۲۸ تا ۳۲ واحد درسی است.
- ۲۱- **شیوه‌ی آموزشی- پژوهشی:** شیوه‌ای است که محتوای برنامه‌ی درسی مربوط به آن علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر پایان‌نامه نیز می‌باشد.
- ۲۲- **شیوه‌ی آموزشی:** شیوه‌ای است که دانشجو پس از گذراندن واحدهای درسی و سمینار ویژه، و بدون گذراندن پایان‌نامه دانش آموخته می‌شود.
- ۲۳- **نیمسال تحصیلی:** یک دوره‌ی زمانی معین، شامل ۱۶ هفته آموزش و دو هفته امتحانات پایانی است.
- ۲۴- **پایان‌نامه:** بخشی از فرآیند شیوه‌ی آموزشی- پژوهشی است که به شکل فعالیت‌های هدف‌دار پژوهشی در یک زمینه‌ی مشخص رشته‌ی تحصیلی و با راهنمایی استاد(ان) راهنما انجام می‌شود.

۲۵- هیأت داوران: اعضای هیأت علمی هستند که برای ارزیابی پایان‌نامه‌ی دانشجوی در دوره‌ی کارشناسی ارشد مطابق دستورالعمل اجرایی مصوب دانشگاه انتخاب می‌شوند.

فصل دوم: شرایط ورود

ماده‌ی ۳: شرایط ورود به دوره عبارت است از:

- داشتن صلاحیت‌های عمومی ورود به دوره برابر ضوابط
- دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره‌ی کارشناسی اعم از پیوسته و ناپیوسته مورد تأیید وزارت
- قبولی در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق مقررات مصوب وزارت
- در مؤسسه‌های آموزش عالی دولتی، آموزش رایگان برای هر دانشجوی، در دوره‌ی کارشناسی ارشد صرفاً یک بار امکان‌پذیر است.
- تحصیل همزمان در دوره‌ی کارشناسی ارشد در مؤسسه‌ها (اعم از دولتی و غیر دولتی) ممنوع است.

فصل سوم: واحدهای درسی

ماده‌ی ۴: آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی و به زبان فارسی انجام می‌شود.

تبصره‌ی ۱:

دانشگاه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامه‌ی درسی مصوب را با رعایت ضوابط برای دانشجویان خارجی و یا دوره‌های بین‌المللی به زبان غیرفارسی ارائه نماید.

◀ **تبصره‌ی ۲:**

تدریس در رشته‌های زبان و ادبیات به زبان همان رشته انجام می‌شود.

ماده‌ی ۵: دانشگاه موظف است برنامه‌های آموزشی و درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت یا شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه را برای دوره‌ای که در آن با مجوز شورای گسترش آموزش عالی دانشجوی پذیرفته است، اجرا کند.

ماده‌ی ۶: تعداد کل واحدهای درسی دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته، با احتساب واحد پایان‌نامه، براساس برنامه‌ی مصوب شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه ۲۸ واحد می‌باشد.

◀ **تبصره‌ی ۱:**

به تشخیص شورای بخش (گروه) و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، چنانچه گذراندن تعدادی از واحدهای درسی دوره‌ی کارشناسی، به عنوان **درس‌های جبرانی**، برای دانشجوی، ضروری تشخیص داده شود، وی مکلف است آن درس‌ها را بر اساس برنامه‌ی مصوب، اضافه بر واحدهای درسی مقرر در دوره‌ی کارشناسی ارشد و مطابق این آیین‌نامه بگذراند.

تبصره‌ی ۲:

حداکثر **درس‌های جبرانی** ۱۲ واحد می‌باشد که در ابتدای دوره، قبل از درس‌های اصلی ارائه می‌شود.

◀ **تبصره‌ی ۳:**

در صورتی که تعداد واحدهای جبرانی در رشته‌های غیر مرتبط بین ۸ تا ۱۲ واحد باشد و تمام درس‌های نیمسال اول دانشجوی نیز جبرانی باشد، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی (۴ نیمسال) دانشجوی محسوب نمی‌شود و یک نیمسال به حداکثر سنوات مجاز تحصیلی (۴ نیمسال) دانشجوی افزوده می‌شود.

تبصره ۴:

دانشجویانی که باید درس‌های جبرانی را بگذرانند، براساس تعرفه‌ی مصوب هیأت امنای دانشگاه، ملزم به پرداخت شهریه هستند.

تبصره ۵: دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت عدم کسب نمره‌ی قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد آن درس یا درس جایگزین، موظف به پرداخت هزینه‌ی درس مربوط مطابق تعرفه‌ی مصوب هیأت امنای دانشگاه است.

تبصره ۶:

بر اساس مصوبات شورای آموزشی دانشگاه، دانشجویان کارشناسی ارشد می‌توانند حداکثر ۳ واحد درس مازاد با پرداخت شهریه اخذ نمایند.

تبصره ۷:

دانشجویان کارشناسی ارشد موظف به اخذ انگلیسی ویژه‌ی معافی (صفر واحدی) در بدو ورود می‌باشند.

تبصره ۸:

چنانچه دانشجو به دلیل عدم شرکت در آزمون انگلیسی ویژه‌ی معافی مطابق تقویم تحصیلات تکمیلی دانشگاه در سال اول تحصیل خود یا پس از دوبار شرکت در این آزمون، موفق به کسب نمره‌ی قبولی نشود، در نیمسال سوم تحصیلی باید انگلیسی ویژه را به صورت واحدی اخذ و در کلاس شرکت نماید.

تبصره ۹:

تعیین تعداد و عناوین درس‌های دوره بر اساس برنامه‌ی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی، برعهده‌ی شورای تحصیلات تکمیلی و شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه و نیمسال انتخاب آنها بر عهده‌ی شورای بخش (گروه) مربوط است.

تبصره ۱۰:

درس‌هایی را که دانشجو قبلاً در دوره‌ی کارشناسی گذرانده است، تکرار آن در صورتی که عنوان درس بر اساس سرفصل برنامه‌ی مصوب کارشناسی ارشد باشد، مجاز نیست.

ماده ۷: ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس از سوی مدرس آن درس و براساس حضور و فعالیت دانشجو در کلاس، انجام تکالیف و نتایج آزمون کتبی مستمر و پایانی برای دروس نظری در طول و پایان هر نیمسال تحصیلی انجام می‌شود و بر مبنای عددی از صفر تا بیست قابل محاسبه است.

ماده ۸: مطابق برنامه‌ی مصوب دانشگاه، تعداد واحدهای پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد برای همه‌ی رشته‌ها بین ۶ تا ۸ واحد می‌باشد

تبصره:

هر گونه تغییر در تعداد واحدهای مرحله‌ی آموزشی یا واحدهای پایان‌نامه پس از تأیید در شوراهای مربوط در بخش (گروه) و دانشکده با نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه صورت می‌گیرد.

ماده ۹: تعداد واحدهای درسی را که دانشجو باید در هر نیمسال تحصیلی در این دوره اخذ نماید، حداقل ۸ و حداکثر ۱۲ واحد است.

تبصره:

دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی، از شرط گرفتن حداقل ۸ واحد درسی معاف است.

ماده ۱۰: بخش (گروه) موظف است به تناسب تعداد پذیرفته شدگان در این دوره، مشاور تحصیلی برای هدایت دانشجویان تعیین نماید.

تبصره:

ثبت نهایی واحدهای درسی در هر نیمسال تحصیلی با تأیید استاد مشاور تحصیلی صورت می‌گیرد.

فصل چهارم: حضور و غیاب

ماده ۱۱: حضور دانشجو در تمامی جلسات درس، برنامه‌های درسی و دیگر فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی دوره الزامی است. غیبت دانشجو در هر درس نباید بیش از سه جلسه (صرف نظر از تعداد واحد) باشد، در غیر این صورت نمره‌ی دانشجو در آن درس، صفر محسوب می‌شود.

تبصره:

در صورتی که غیبت دانشجو در یک درس، بیش از حد مجاز باشد و از نظر دانشگاه، غیبت موجه تشخیص داده شود، آن درس از مجموعه‌ی درس‌های انتخابی دانشجو حذف می‌شود. در این صورت رعایت حد نصاب ۸ واحد در آن نیمسال الزامی نیست؛ ولی آن نیمسال از نظر طول تحصیل برای دانشجو یک نیمسال کامل محسوب می‌شود.

ماده ۱۲: غیبت غیرموجه در امتحان پایان نیمسال هر درس موجب گرفتن نمره‌ی صفر در آن امتحان می‌شود.

تبصره:

در صورتی که غیبت دانشجو در امتحان پایان نیمسال، از نظر دانشگاه، موجه تشخیص داده شود، درس مذکور حذف می‌شود.

فصل پنجم: طول دوره، مرخصی تحصیلی، حذف درس، حذف نیمسال و انصراف از تحصیل

ماده ۱۳: طول دوره، مدتی است که دانشجو باید درس‌های تعیین شده و پایان‌نامه را بر اساس مقررات مربوط به اتمام برساند. طول دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته ۲ سال مشتمل بر ۴ نیمسال تحصیلی است.

تبصره ۱:

در صورتی که دانشجوی مشمول آموزش رایگان در مدت مقرر (۴ نیمسال) دانش آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداکثر تا دو نیمسال افزایش دهد. افزایش سنوات تحصیلی در نیمسال اول به صورت رایگان و در نیمسال دوم با دریافت هزینه طبق تعرفه‌ی مصوب هیأت امنای دانشگاه انجام می‌شود. چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود، از ادامه‌ی تحصیل محروم است.

تبصره ۲:

چنانچه دانشگاه نتواند حداقل واحدهای درسی را در یک نیمسال تحصیلی ارائه دهد، به نسبت کسر واحدهای ارائه شده، به طول دوره‌ی تحصیل دانشجو افزوده می‌شود. در هر صورت طول دوره‌ی تحصیل نباید از ۳ سال (۶ نیمسال) تجاوز نماید.

ماده ۱۴: دانشجوی دوره‌ی کارشناسی ارشد می‌تواند با کسب موافقت دانشگاه، حداکثر یک نیمسال از مرخصی تحصیلی یا حذف نیمسال استفاده کند. مدت مذکور جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می‌شود. تبعات ناشی از این درخواست بر عهده‌ی دانشجو است.

تبصره ۱:

بررسی سایر مصادیق مرخصی تحصیلی مانند مرخصی زایمان، مرخصی پزشکی در صورت تأیید پزشک معتمد دانشگاه، مأموریت همسر یا والدین، بدون احتساب در سنوات تحصیلی در اختیار دانشگاه است.

تبصره ۲:

برای زمان بارداری و وضع حمل، پس از ارائه‌ی گواهی قابل قبول، مرخصی تحصیلی یا حذف نیمسال صادر می‌شود. مرخصی زایمان طبق آیین‌نامه‌ی وزارت جزو سنوات مجاز تحصیلی دانشجو (۴ نیمسال) محسوب نمی‌شود.

تبصره ۳:

درخواست مرخصی تحصیلی باید قبل از شروع ثبت نام و انتخاب واحد نیمسال تحصیلی و درخواست حذف نیمسال باید حداکثر تا دو هفته قبل از امتحانات پایان نیمسال به دانشگاه تسلیم و موافقت دانشگاه کسب گردد. موافقت دانشگاه با مرخصی تحصیلی و حذف نیمسال دانشجوی، با توجه به وضعیت تحصیلی وی صورت می‌گیرد و منوط به این است که ادامه‌ی تحصیل دانشجوی از آن به بعد با مشکل مواجه نشود.

تبصره ۴:

در صورتی که دانشجوی بعد از ثبت نام و انتخاب واحد به دلایل موجه نتواند در امتحانات پایان نیمسال شرکت کند، قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال باید درخواست حذف نیمسال نماید.

تبصره ۵:

دانشجو در طول تحصیل می‌تواند با ارائه‌ی درخواست کتبی، قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال یک درس غیرجبرانی و یک درس جبرانی را با رعایت تمام شرایط مصوب حذف درس، حذف نماید.

تبصره ۶:

در صورتی که دانشجوی حتی برای یک نیمسال انتخاب واحد ننماید یا بدون کسب موافقت دانشگاه ترک تحصیل کند، از ادامه‌ی تحصیل محروم می‌گردد و منصرف از تحصیل شناخته می‌شود.

تبصره ۷:

نظارت بر اجرای صحیح رعایت طول دوره‌ی تحصیلی و اخطار لازم به دانشجویان، قبل از اتمام طول دوره‌ی تحصیلی بر عهده‌ی بخش (گروه) و دانشکده است.

ماده ۱۵: دانشجوی می‌تواند به هر دلیل از تحصیل انصراف دهد. در این صورت باید درخواست انصراف خود را شخصاً و به صورت کتبی به دانشگاه تسلیم کند. دانشجوی مجاز است فقط برای یکبار و تا دو ماه از تاریخ ارائه‌ی درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. در غیر این صورت، پس از انقضای این مهلت، دانشگاه نسبت به صدور حکم انصراف از تحصیل وی اقدام می‌کند.

تبصره ۱:

تصمیم‌گیری برای بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل برعهده‌ی دانشگاه است.

تبصره ۲:

دانشجوی انصرافی یا اخراجی موظف است به تعهداتی که سپرده است، عمل کند. به هر حال صدور هر گونه گواهی و تسلیم ریزنمرات و صدور مجوز شرکت مجدد در آزمون ورودی، منوط به تسویه حساب دانشجوی با دانشگاه است.

فصل ششم: ارزشیابی

ماده ۱۶: حداقل نمره‌ی قبولی در هر درس اعم از درس‌های دوره، جبرانی و مازاد ۱۲ (دوازده) است.

تبصره ۱:

کسب نمره‌ی قبولی ۱۲ در درس‌های جبرانی و مازاد الزامی است. نمره‌ی این درس‌ها در کارنامه‌ی دانشجوی ثبت می‌شود؛ اما در میانگین نمرات نیمسال تحصیلی و میانگین کل نمرات دانشجوی محاسبه نمی‌شود.

تبصره ۲:

حد نصاب قبولی انگلیسی ویژه‌ی معافی یا اخذ واحدی درس، برای رشته‌ها و گرایش‌های مختلف به شرح زیر است:

۱-	زبان و ادبیات انگلیسی و آموزش زبان انگلیسی	۱۷/۲۰- از
۲-	زبان شناسی همگانی و آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان	۱۴/۲۰- از
۳-	سایر رشته / گرایش‌ها	۱۰/۲۰- از

تبصره ۳:

نمره‌ی تمام درس‌هایی که دانشجو می‌گیرد (بجز مواردی که در این آیین نامه صراحت دارد) در کارنامه ثبت و در میانگین نمرات هر نیمسال و میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه می‌شود.

ماده ۱۷: میانگین قابل قبول نمرات درس‌های دانشجو در هر نیمسال تحصیلی، حداقل ۱۴ است. در صورت عدم کسب میانگین ۱۴، دانشجو مشروط آموزشی خواهد شد.

تبصره ۱:

اگر دانشجو در دو نیمسال تحصیلی، اعم از متوالی یا متناوب، مشروط آموزشی شود، از ادامه‌ی تحصیل محروم می‌شود.

تبصره ۲:

در صورتی که واحدهای انتخابی دانشجو در هر نیمسال به تشخیص دانشگاه، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده‌ی دانشجو کمتر از ۸ واحد درسی (غیر از دروس جبرانی) باشد، در این صورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود؛ اما میانگین نمرات این نیمسال در مشروط شدن دانشجو بی‌تأثیر است.

تبصره ۳:

در صورتی که واحدهای انتخابی دانشجو در ابتدای نیمسال بین ۸ تا ۱۲ واحد باشد، پس از حذف درس (به هر دلیلی) و کاهش واحدها به کمتر از ۸ واحد، این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود و مشروطی این نیمسال نیز محاسبه می‌گردد.

تبصره ۴:

صدور اخطار آموزشی به دانشجویان مشروط آموزشی، با رعایت ضوابط و ابلاغ به موقع آن، طبق تقویم دانشگاهی، پس از یک نیمسال مشروطی و قبل از محروم شدن از ادامه‌ی تحصیل بر عهده‌ی بخش (گروه) و دانشکده است.

تبصره ۵:

جلوگیری از ادامه‌ی تحصیل دانشجویانی که دو نیمسال مشروط آموزشی شده‌اند، بر عهده‌ی بخش (گروه) و دانشکده است و بر اساس گزارش دانشکده، طبق تقویم دانشگاهی از طریق مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می‌شود.

ماده ۱۸: حداقل نمره‌ی میانگین کل قابل قبول در دوره‌ی کارشناسی ارشد ۱۴ (چهارده) است.

فصل هفتم : پایان نامه

ماده ۱۹: تدوین پایان نامه آخرین بخش دوره‌ی کارشناسی ارشد است که طی آن دانشجو موظف است در یک زمینه‌ی مربوط به رشته‌ی تحصیلی خود، زیر نظر استاد(ان) راهنما، تحقیق و پژوهش کند.

ماده ۲۰: استاد راهنما به پیشنهاد دانشجو و با موافقت استاد و تأیید شورای بخش (گروه) و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، از اعضای هیأت علمی دانشگاه تعیین می‌گردد.

تبصره ۱:

انتخاب استاد راهنما توسط دانشجو باید حداکثر تا پایان نیمسال دوم تحصیلی صورت گیرد.

ماده ۲۱: استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای بخش (گروه) و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، از اعضای هیأت علمی دانشگاه تعیین می‌گردد.

تبصره ۱:

در صورت نیاز، انتخاب استاد راهنمای دوم (استاد راهنمای مشترک) با پیشنهاد استاد راهنمای اول و یا انتخاب استاد مشاور دوم با پیشنهاد شورای بخش (گروه) و با ذکر دلایل توجیهی، با تأیید شورای بخش (گروه) و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده از اعضای هیأت علمی دانشگاه بلامانع است.

◀ تبصره ۲:

انتخاب استاد راهنمای دوم با پیشنهاد استاد راهنمای اول (اصلی) یا استاد مشاور دوم با پیشنهاد شورای بخش (گروه) و با ذکر دلایل توجیهی، با تأیید شورای بخش (گروه) و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، از اعضای هیأت علمی سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی یا پژوهشی با مرتبه‌ی حداقل استادیاری امکان‌پذیر است.

◀ تبصره ۳:

حداکثر یک نفر از اعضای هیأت علمی سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی یا پژوهشی می‌تواند به عنوان استاد راهنمای مشترک یا استاد مشاور در کمیته‌ی پایان‌نامه حضور داشته باشد.

ماده ۲۲: دانشجو موظف است پس از پایان نیمسال اول و قبل از پایان نیمسال سوم تحصیلی، موضوع پایان‌نامه‌ی خود را با نظر استاد(ان) راهنما و تأیید شورای بخش (گروه) مربوط انتخاب نماید.

◀ تبصره ۱:

موضوع پایان‌نامه پس از تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده قطعیت می‌یابد. شروع دوره‌ی پژوهشی دانشجو، تاریخ تصویب طرح تحقیق در دانشکده می‌باشد.

◀ تبصره ۲:

هرگونه تغییر در موضوع و عنوان پایان‌نامه پس از تأیید اعضای کمیته‌ی پایان‌نامه، تصویب شورای بخش (گروه) و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، طبق مقررات، قبل یا بعد از صدور مجوز دفاع یا بعد از برگزاری جلسه دفاع، باید به تحصیلات تکمیلی دانشگاه گزارش شود.

ماده ۲۳: دانشجو پس از انتخاب پایان‌نامه تا زمان دفاع، موظف است در مهلت مجاز تحصیلی، بر اساس تقویم دانشگاهی در نیمسال‌های بعد نیز برای پایان‌نامه ثبت نام نماید. پس از اخذ تمامی واحدهای پایان‌نامه، ثبت نام نیمسال‌های بعد، صفر واحدی خواهد بود.

ماده ۲۴: دفاع از پایان‌نامه: دانشجو پس از اتمام دوره‌ی آموزشی و اتمام پژوهش و نگارش پایان‌نامه، با تأیید استاد(ان) راهنما و مشاور و در سقف سنوات مجاز تحصیلی می‌تواند با رعایت ضوابط دانشگاه در حضور کمیته‌ی دفاع (هیأت داوران) از پایان‌نامه‌ی خود دفاع کند.

◀ تبصره ۱:

قبل از دفاع از پایان‌نامه، باید نمرات تمامی درس‌های اخذ شده توسط دانشجو، در کارنامه‌ی وی با نمره‌ی قبول و وضعیت **تأیید شده**، ثبت شده باشد.

◀ تبصره ۲:

حداقل فاصله‌ی زمانی بین تصویب طرح تحقیق پیشنهادی در دانشکده و دفاع از پایان‌نامه در سقف سنوات مجاز تحصیلی، **چهار ماه** تمام است.

◀ تبصره ۳:

پس از تصویب طرح تحقیق در بخش (گروه) با رعایت تبصره ۴ ماده ۲۴، به پیشنهاد شورای بخش (گروه) و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، یک نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه (استادیار و بالاتر) که در زمینه‌ی تحقیق دانشجو تخصص داشته باشد، به عنوان داور متخصص داخلی برای ارزیابی پایان‌نامه تعیین می‌شود.

◀ تبصره ۴:

نحوه انتخاب داور متخصص داخلی پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد: حداقل دو نفر با پیشنهاد شورای بخش (گروه)، به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده معرفی می‌گردند. انتخاب داور براساس مصوبه‌ی شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده از بین افراد معرفی شده می‌باشد. همچنین شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده اختیار دارد فرد متخصص دیگری را به تشخیص و تصمیم خود (غیر از افراد معرفی شده) انتخاب و معرفی نماید.

◀ تبصره ۵:

دانشجو باید حداقل ۲۰ روز قبل از تاریخ دفاع، پایان‌نامه‌ی خود را برای ارسال به داور متخصص داخلی به رئیس بخش (گروه) تحویل دهد. تأیید برگزاری جلسه‌ی دفاع توسط رئیس بخش (گروه) منوط به دریافت نظر داور متخصص داخلی می‌باشد.

◀ تبصره ۶:

شرح وظایف داور متخصص داخلی پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد طبق مفاد فرم داوری رساله‌ی دکتری مصوب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می‌باشد.

◀ تبصره ۷: در صورتی که نظر داور مبنی بر تغییر تاریخ تعیین شده برای دفاع از پایان‌نامه به دلیل مشکلات اساسی، بیش از یک ماه باشد، کمیته‌ای از طرف بخش (گروه) متشکل از حداقل ۵ نفر عضو شامل استاد(ان)، راهنما، استاد(ان) مشاور، داور و دو تن از استادان متخصص، به انتخاب شورای بخش (گروه) تشکیل می‌گردد و با توجه به مستندات کتبی داور، تصمیم نهایی در مورد دفاع از پایان‌نامه گرفته می‌شود.

◀ تبصره ۸:

دانشجو موظف است فاصله‌ی زمانی حداقل ۱۰ روز را بین ثبت زمان درخواست دفاع در سیستم اتوماسیون آموزشی و تاریخ دفاع از پایان‌نامه رعایت کند.

◀ ماده ۲۵: ترکیب کمیته‌ی دفاع از پایان‌نامه (هیأت داوران) به شرح زیر است:

- ۱- استاد(ان) راهنما
- ۲- استاد(ان) مشاور
- ۳- داور متخصص داخلی
- ۴- نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه

◀ تبصره ۱:

نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه صرفاً جهت نظارت بر حسن برگزاری جلسه‌ی دفاع، توسط تحصیلات تکمیلی دانشکده از میان اعضای هیأت علمی سایر بخش‌های دانشگاه (استادیار و بالاتر) تعیین می‌شود.

◀ تبصره ۲:

اعضای کمیته‌ی پایان‌نامه‌ی دانشجو، اعم از استادان راهنما، مشاور، داور متخصص داخلی و نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه نباید با دانشجو نسبت خویشاوندی داشته باشند.

◀ ماده ۲۶: ارزشیابی کیفی پایان‌نامه بر مبنای نمره‌ی ۲۰ (بیست) صورت می‌گیرد. برای تعیین نمره‌ی پایان‌نامه‌ی دانشجو، نمره‌ی استاد راهنما با ضریب دو و نمره‌ی استاد مشاور و داور متخصص داخلی با ضریب یک در نظر گرفته می‌شود.

◀ تبصره ۱:

چنانچه دانشجو دو نفر استاد راهنما داشته باشد، میانگین نمرات آنان با ضریب دو منظور می‌گردد.

◀ تبصره ۲:

چنانچه دانشجو بیش از یک نفر استاد مشاور داشته باشد، میانگین نمرات آنان با ضریب یک منظور می‌گردد.

◀ ماده ۲۷: نمره پایان‌نامه در میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر توسط کمیته‌ی دفاع (هیأت داوران) انجام می‌شود:

از نمره‌ی ۱۸ تا ۲۰:	عالی
از نمره‌ی ۱۷ تا ۱۷/۹۹:	خیلی خوب
از نمره‌ی ۱۶ تا ۱۶/۹۹:	خوب
از نمره‌ی ۱۴ تا ۱۵/۹۹:	قابل قبول
نمره‌ی کمتر از ۱۴:	غیرقابل قبول

ماده ۲۸: ملاک دانش آموختگی، داشتن میانگین کل حداقل ۱۴ بر اساس واحدهای اخذ شده‌ی درسی و دفاع قابل قبول از پایان‌نامه است.

تبصره :

چنانچه میانگین کل دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی دوره کمتر از ۱۴ باشد، دانشجو اجازه‌ی دفاع از پایان‌نامه را ندارد و تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد درس‌هایی که با نمره‌ی کمتر از ۱۴ (بین ۱۲ تا ۱۴) گذرانده است، میانگین کل واحدهای اخذ شده را به حداقل ۱۴ برساند. در این صورت اجازه‌ی دفاع از پایان‌نامه به وی داده می‌شود. دانشجویی که به هر دلیل نتواند از این فرصت استفاده کند، از ادامه‌ی تحصیل محروم می‌شود و مدرکی دریافت نمی‌کند.

ماده ۲۹: چنانچه دانشجویی تمام واحدهای درسی دوره را با میانگین کل حداقل ۱۴ گذرانده باشد، ولی نخواهد از پایان‌نامه‌ی خود دفاع کند، باید در مدت مجاز تحصیلی، معادل تعداد واحد پایان‌نامه و طبق نظر بخش (گروه)، واحد یا واحدهای درسی مرتبط با رشته‌ی تحصیلی اخذ و با میانگین کل حداقل ۱۴ بگذراند تا در دوره‌ی مذکور به شیوه‌ی آموزشی دانش آموخته شود. نوع شیوه-ی دانش آموختگی در دانشنامه قید می‌شود.

تبصره ۱:

در صورتی که پایان‌نامه، از نظر هیأت داوران، غیر قابل قبول تشخیص داده شود، دانشجو می‌تواند یکی از دو شیوه‌ی زیر را انتخاب کند:

- در مدتی که از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی تجاوز نکند، پایان‌نامه‌ی خود را کامل و بار دیگر در تاریخی که هیأت داوران تعیین می‌کنند، از آن دفاع کند. دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از پایان‌نامه‌ی خود با موفقیت دفاع کند، از ادامه‌ی تحصیل محروم می‌شود و مدرکی دریافت نمی‌کند.

- در مدت مجاز تحصیل، معادل تعداد واحد پایان‌نامه، سمینار ویژه و دروسی را اخذ نماید. در این صورت ادامه‌ی تحصیل وی تابع آیین‌نامه و مقررات شیوه‌ی آموزشی (آموزش محور) خواهد بود و به شیوه‌ی آموزشی نیز دانش آموخته خواهد شد.

تبصره ۲:

واحدهای معادل پایان‌نامه شامل ۲ واحد سمینار ویژه و واحدهای درسی با نظر بخش (گروه) است.

تبصره ۳:

دانشجویی که به هر دلیل نتواند دوره‌ی تحصیلی را به پایان برساند، در صورت درخواست وی، پس از انجام تعهدات و تسویه حساب، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی به وی اعطا می‌شود

تبصره ۴:

به دانشجویی که از پایان‌نامه‌ی خود با موفقیت دفاع کرده است، برای انجام اصلاحات و تمامی امور فارغ‌التحصیلی حداکثر سه ماه فرصت داده می‌شود. پس از انقضای این مدت، دانشجو مشمول جریمه‌ی دیرکرد خواهد شد و با وی مطابق مقررات دانشگاه رفتار خواهد شد.

ماده ۳۰: چنانچه دانشجو در حین تدوین پایان‌نامه اقدام به تخلف علمی (سرقت علمی، جعل، تقلب، کپی برداری و غیره) نماید و این موضوع از سوی دانشگاه اثبات شود، از ادامه‌ی تحصیل محروم می‌شود و صرفاً گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده دریافت می‌کند.

تبصره: احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام پایان‌نامه از سوی دانشگاه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادر شده خواهد شد.

ماده ۳۱: تاریخ دانش‌آموختگی، روز دفاع قابل قبول از پایان‌نامه در شیوه‌ی آموزشی - پژوهشی و زمان ارائه‌ی سمینار ویژه یا زمان ثبت آخرین نمره‌ی درس در شیوه‌ی آموزشی است.

◀ فصل هشتم: شرایط تدریس، راهنمایی و مشاوره‌ی پایان‌نامه

الف) تدریس

- ۱- داشتن حداقل مرتبه‌ی استادیاری
- ۲- حداقل یک سال سابقه‌ی تدریس در مقطع کارشناسی (در صورت وجود مقطع کارشناسی در رشته‌ی مربوطه)
- ۳- موافقت شورای بخش (گروه)

ب) راهنمایی پایان‌نامه

- ۱- داشتن حداقل مرتبه‌ی استادیاری
- ۲- حداقل یک سال سابقه‌ی تدریس در دانشگاه (بدون در نظر گرفتن مقطع)
- ۳- مشاوره‌ی حداقل یک پایان‌نامه‌ی دفاع شده
- ۴- موافقت شورای بخش (گروه)

ج) مشاوره‌ی پایان‌نامه

- ۱- داشتن حداقل مرتبه‌ی استادیاری
- ۲- موافقت شورای بخش (گروه)

◀ تبصره:

موارد استثنایی در خصوص بندهای الف و ب و ج با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و تأیید معاون آموزشی دانشگاه انجام خواهد شد.

فصل نهم: تغییر رشته، انتقال، میهمانی، معادل‌سازی دروس

ماده‌ی ۳۲: تغییر رشته، انتقال و میهمانی در دوره‌ی کارشناسی ارشد ممنوع است.

◀ **تبصره‌ی ۱:** تصمیم‌گیری در خصوص تغییر گرایش، انتقال و میهمانی در موارد خاص و استثنایی بر عهده‌ی شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

◀ تبصره‌ی ۲:

انتقال از دوره‌ی شبانه به روزانه، غیر حضوری و نیمه حضوری به حضوری اعم از روزانه و شبانه و از دانشگاه‌های غیر دولتی به دانشگاه‌های دولتی ممنوع است.

◀ تبصره‌ی ۳:

انتقال از شیوه‌ی «آموزشی- پژوهشی» به شیوه‌ی «آموزشی»، با رعایت سنوات دوره، با شرایط زیر امکان‌پذیر می‌باشد.

۱) قبل از ارائه‌ی طرح تحقیق

۲) موافقت استاد راهنما (در صورت وجود)

۳) موافقت بخش (گروه) و دانشکده

◀ تبصره‌ی ۴:

در صورت انتقال از شیوه‌ی «آموزشی- پژوهشی» به شیوه‌ی «آموزشی»، دانشجو موظف است تحصیلات خود را مطابق آیین‌نامه‌ی شیوه‌ی «آموزشی» ادامه دهد و به پایان برساند.

◀ تبصره‌ی ۵:

انتقال از شیوه‌ی «آموزشی» به شیوه‌ی «آموزشی- پژوهشی» مطابق آیین‌نامه‌ی مربوط به «شیوه‌ی آموزشی» (ضمیمه) صورت می‌گیرد.

◀ **ماده ۳۳:** در صورتی که ارائه‌ی برخی از درس‌ها، در یک رشته و در یک زمان معین، در دانشگاه مبدأ ممکن نباشد، دانشجو می‌تواند آن درس‌ها را با موافقت استاد راهنما و تأیید استاد مشاور تحصیلی و موافقت شورای بخش (گروه)، دانشکده و دانشگاه در یکی از مؤسسات آموزش عالی دیگر که مجری دوره است، به صورت میهمان بگذراند. در چنین شرایطی، کسب موافقت دانشگاه مقصد هم ضروری است. تعداد واحدهای درسی دانشجوی میهمان در دانشگاه دیگر نباید از چهل درصد واحدهای درسی دوره (بدون احتساب واحدهای پایان‌نامه) تجاوز کند.

◀ **ماده ۳۴:** در صورت قبولی مجدد دانشجو در دوره‌ی کارشناسی ارشد، معادل‌سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده‌ی دانشجو در مؤسسه‌ی قبلی، با نظر بخش (گروه) و با شرایط زیر امکان‌پذیر است:

الف- پذیرش دانشجو برای ورود به دوره مورد تأیید وزارت باشد.

ب- دانشگاه قبلی دانشجو در رشته‌ی تحصیلی مورد تأیید وزارت باشد.

ج- سرفصل درس‌های گذرانده‌ی دانشجو در دوره‌ی کارشناسی ارشد، بر اساس برنامه‌های مصوب شورای برنامه‌ریزی درسی باشد.

تبصره:

به ازای هر ۸ تا ۱۲ واحد درسی معادل‌سازی شده، یک نیمسال از طول سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می‌شود.

◀ **ماده ۳۵:** دانشجو می‌تواند با گواهی‌نامه‌های پایان دوره‌ی کارشناسی ارشد در شیوه‌ی «آموزشی- پژوهشی» یا شیوه‌ی «آموزشی»، در دوره‌ی تحصیلی بالاتر ادامه‌ی تحصیل دهد.

ماده ۳۶: این آیین‌نامه و دستورالعمل اجرایی، بر اساس آیین‌نامه‌ی دوره‌ی کارشناسی ارشد (شماره‌ی ۱۶۲۹۰۲/ و مورخ ۱۳۹۴/۸/۱۰ و نامه ابلاغیه‌ی شماره‌ی ۲/۱۶۵۲۴۲ مورخ ۱۳۹۴/۸/۱۲) مصوب جلسه‌ی ۸۶۶ مورخ ۱۳۹۴/۷/۴ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت در ۹ فصل و ۳۶ ماده و ۶۷ تبصره تنظیم شد و در تاریخ ۹۵/۴/۲۳ به تصویب شورای دانشگاه رسید. این دستورالعمل از ابتدای سال تحصیلی ۹۵-۹۴ لازم‌الاجرا است و از تاریخ ابلاغ آن، آیین‌نامه‌های قبلی و تمام مقررات و بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مغایر با آن برای دانشجویان مشمول این آیین‌نامه لغو می‌گردد.